

Een gedurfde stap

Na de Belastingdienst en de Kamer van Koophandel maakte ING als eerste bank van SBR de standaard voor het digitaal aanleveren van jaarcijfers door zakelijke klanten. Ook accountants kunnen er niet meer omheen.

TEKST RONALD BRUINS
BEELD SHUTTERSTOCK

Standard Business Reporting is een set afspraken om zakelijke gegevens, zoals jaarrekeningen, vastgoedtaxaties en belastingaangiften, op een uniforme manier uit te wisselen. SBR is in het leven geroepen om de administratieve lastendruk van rapportages voor bedrijven en organisaties te verlagen en de betrouwbaarheid van gegevens te garanderen.

“Minder lastendruk is eigenlijk niet echt een argument voor een individuele partij in de keten, want dat voordeel krijg je pas als de hele keten meewerkt”, constateert Stella Bakkes, Area Lead Zakelijke Kredieten Nederland en België. “Maar betrouwbaarheid is zeer zeker wel een argument. Doordat een accountant voor een aanvraag van een lening in één keer de juiste data invoert, kunnen wij als kredietverstrekker een snellere en betere beoordeling doen. Daar profiteren onze klanten van. Een uniforme standaard voor digitale gegevensuitwisseling biedt een oplossing aan bedrijven en ondernemers om op een eenvoudige, snelle en veilige manier gegevens uit te wisselen met ons als bank. Maar ook met andere organisaties, zoals accountantskantoren.” →

**‘Het gevolg is een
betrouwbaarder en
sneller proces.’**

‘Accountants keken eerst de kat uit de boom, maar kunnen er nu niet meer omheen.’

Doorbraak forceren

SBR Nexus, waar Stella Bakkes commissaris is, vervult de rol van intermediair voor banken. Wie als accountantskantoor daarop aansluit, kan met banken data uitwisselen. “En dat doen niet alleen accountants, maar steeds meer partijen”, aldus Bakkes. “Vandaar dat we geen SBR Banken meer heten, maar SBR Nexus.” Het gaat dan bijvoorbeeld om jaarrekeningen voor kredietaanvragen. Drieduizend intermediairs zijn aangesloten, waarvan ongeveer driehonderd accountantskantoren. Zij vertegenwoordigen duizenden eindklanten waaronder veel bedrijven.

Om een doorbraak van SBR te forceren, maakt ING aanlevering via SBR nu de standaard voor het jaarlijks aanleveren van geactualiseerde jaarcijfers, voor bestaande klanten met een zakelijk krediet. “We zaten in een vicieuze cirkel”, stelt Bakkes. “De eenduidige taal was er, maar als de accountant niet in die taal aanlevert, klanten er niet naar vragen en banken het niet eisen, kom je nooit verder met digitalisering. En dan heb je ook de voordelen in de keten niet. Dus hebben we ons er hard voor gemaakt en is SBR de standaard geworden binnen ING. We steken daarmee echt onze nek uit.”

Helemaal nieuw is de verplichtstelling niet. ABN Amro doet iets soortgelijks, maar vraagt een bedrag als een accountant of een ondernemer toch op papier of via een pdf zijn aanvraag doet. “Maar dan heb je alsnog twee systemen”, reageert Bakkes. “Daarom maken wij het de norm voor onze klanten om via SBR aan te leveren.” Doordat definities eenduidig

zijn en niet meer hoeven worden overgetypt, is de kwaliteit van data hoger en de kans op fouten lager. “Het gevolg is een betrouwbaarder en sneller proces.”

Digitalisering is welhaast een *must*, stelt Bakkes. Ook vanuit toezicht. “Hoe meer risico’s we lopen, hoe meer kapitaalbuffers we als banken moeten aanhouden. Je kunt het je niet veroorloven om dan niet ook strakkere digitalisering toe te passen om die risico’s in kredietverlening zo veel mogelijk automatisch in te kunnen inschatten. Hoe meer data we daarvoor hebben, hoe beter we het risico in beeld hebben en uitzonderingen op de regel eruit kunnen halen. Datakwaliteit is voor de toekomst van bankieren zo belangrijk. Ik kan dat niet genoeg benadrukken.”

Niche nu gemeengoed

“Twintig jaar geleden was eXtensible Business Reporting Language, de internationale standaardtaal achter SBR, al een issue, maar toen als niche. Ik heb het in twintig jaar gemeengoed zien worden”, zegt Jacques Urlus, beleidsadviseur ICT & Accountancy bij de NBA. “Er is heel veel gebeurd, zonder dat dat nu meteen de voorpagina van het FD heeft gehaald.” Diverse rapportages van woningbouwcorporatie zijn erop gestoeld, evenals bank- en verzekeringsstaten. Maar ook de jaarrekeningen voor micro- en het kleinbedrijf en de controleverklaring. “Accountants keken eerst de kat uit de boom, maar kunnen er nu niet meer omheen. Niet alleen vanwege zo’n stap als ING maakt met SBR, maar ook omdat het via ESEF per 1 januari 2022 verplicht wordt voor beursgenoteerde bedrijven”, aldus Urlus. “Dat het voor iedereen een lastenverlichting zou opleveren, is wel de verkeerde voorstelling van zaken geweest. Het levert pas voordeel op als alle schakels meedoen en iedereen in die keten moet zich een beetje aanpassen. En het kan dus ook kosten opleveren, bijvoorbeeld omdat je als softwareleverancier je boekhoudpakket moet aanpassen.”

Vanuit accountantshoek werd nog wel eens gesteld dat je ook de techniek moet kunnen controleren. Maar dat is volgens Urlus niet nodig. “Je weet als bestuurder van een auto ook niet van de hoed en de rand van de motor. Desondanks kun je wel je auto besturen. Zo zie ik dit ook. Als de ict vanuit de accountantstechniek maar is afgestemd met softwareleveranciers en accountantskantoren. Het afstemmen is de centrale rol die wij vervullen vanuit de NBA.” De nieuwste ontwikkeling in die ict is *inline* XBRL. “Het bijzondere daarvan is dat je een jaarverslag gewoon op een HTML-pagina kunt laten zien, met alle grafische vormgeving, maar daar zitten de XBRL-gegevens dan op de achtergrond in verwerkt. Een webbrowser laat alleen de HTML-elementen zien en de XBRL-elementen niet. Maar die data is wel te verwerken voor XBRL-software.”

SBR, XBRL EN RGS

Veel organisaties zijn inmiddels verplicht om de jaarrekening te deponeren met Standard Business Reporting (SBR). Ook andere partijen, zoals de Belastingdienst, eisen dat rapportages via SBR worden ingediend. Maar de termen stapelen zich op: SBR, XBRL en RGS. Wat is wat?

SBR is de nationale standaard voor het samenstellen en aanleveren van financiële berichten. Met SBR legt de financiële afdeling gegevens in de bedrijfsadministratie eenmalig op een standaard manier vast. De gegevens uit de bedrijfsadministratie - het bronbestand - zijn te hergebruiken voor verschillende rapportages.

SBR werkt met **eXtensible Business Reporting Language (XBRL)**, een internationale standaard voor digitaal rapporteren. Met deze open standaard is het mogelijk om online gegevens van overheidsinstellingen en het bedrijfsleven te verzamelen, uit te wisselen, te analyseren en desgewenst nader te bewerken. XBRL is dus de techniek waarmee gegevensoverdracht bij SBR plaatsvindt.

Omdat SBR vaker was gekoppeld aan fiscale aangiftesoftware dan aan boekhoudsoftware is het **Referentiegraatboekschema (RGS)** in het leven geroepen, een uniform (grootboek)rekeningschema, dat rapportages vanuit de boekhouding moet vereenvoudigen. RGS voorkomt de noodzaak van hercoderen om de financiële administratie aan te laten sluiten op de standaarden van SBR.

Gedurfd stap

Urlus noemt de stap van ING gedurfd. “Alle banken hebben wel SBR gepromoot. Via kortingen op de lening, of door extra kosten in rekening te brengen als er geen SBR werd gebruikt. Maar dat is het allemaal niet. Als het lukt bij ING, gaan andere banken volgen en kun je als accountant of ondernemer niet meer om een digitale aanvraag van je kredietfaciliteit heen.” Hoe betrouwbaarder de gegevens die je als bank krijgt, hoe minder reserves je hoeft aan te houden, benadrukt hij. “Het betekent nogal wat voor accountantskantoren als dit bij alle banken een verplichting wordt. Dan kun je eigenlijk niet meer om SBR heen. Softwareleveranciers, voor zover ze dat nog niet al gedaan hebben, moeten zich dan aanpassen en accountantskantoren moeten dan geschikte software hebben. In het begin doet het wellicht een beetje pijn voor partijen, maar na zo’n verandering hoor je er vaak niemand meer over. Kijk naar het verplicht digitaal deponeren bij de KvK in de bedrijfsklasse micro of klein. Ook daar hoor je niemand meer over.”

In wezen bestaat XBRL uit Legosteentjes die of in een sector of in een bepaald gebied, zoals vastgoed of bedrijfsleningen, in elkaar moeten worden geklikt. “Dit gaat ook naar een standaard voor duurzaamheidsrapportage toe. Bijvoorbeeld op basis van *integrated reporting*”, meent

‘Het betekent nogal wat voor accountantskantoren als dit bij alle banken een verplichting wordt.’

Urlus. Inmiddels zijn de eerste taxonomieën, een samenstel van te rapporteren elementen, gemaakt. Het liefst wil je daar een wereldstandaard voor, zoals IFRS dat is voor de internationale financiële rapportage. Maar daarvoor moet een standaard voor duurzaamheidsinformatie zich eerst uitkristalliseren, stelt hij. Eerst standaardiseren, dan automatiseren. “In vrijwel de gehele wereld zijn er al verplichtingen rondom XBRL. En op Europees niveau is er ESEF voor beursgenoteerde bedrijven. Nederland kan niet achterblijven. Als de standaard er eenmaal ligt, verhoogt dat de kwaliteit van data en volgt een kostenbesparing als vanzelf.” ←